

NOVÝ ERRC VÝSKUM POUKAZUJE NA POCHMÚRNU SITUÁCIU RÓMSKÝCH DETÍ V ŠTÁTNEJ STAROSTLIVOSTI

Brusel 2. február 2021: ERRC dnes zverejnilo výskumnú správu o situácii rómskych detí v štátnej starostlivosti v piatich krajinách (Bulharsko, Česká republika, Slovensko, Rumunsko a Moldavsko), ktorá zdôrazňuje zlyhania pri riešení nadmerného zastúpenia rómskych detí v štátnej starostlivosti, ako aj absenciu zmysluplného pokroku v procese deinštitucionalizácie. Výskum preukazuje potrebu okamžitých opatrení vlád a Európskej komisie v súvislosti s novým rámcom EÚ pre Rómov na roky 2020 - 2030 s cieľom zabezpečenia pokroku v oblasti deinštitucionalizácie v daných krajinách.

Publikácia s názvom „[Pošliapané životy: rómske deti v štátnej starostlivosti](#)“ stavia na desaťročí dokumentovania faktov ERRC a právnych intervencií spochybňujúcich diskriminačné praktiky, ktoré vedú k nadmernému odoberaniu rómskych detí z ich rodín. Táto nová publikácia potvrdzuje, že pretrváva rozsiahla a diskriminačná inštitucionalizácia rómskych detí; že veľmi veľa ohrozených rómskych rodín nemá prístup k nástrojom sociálnej podpory; a preventívne podporné opatrenia sú obmedzené alebo vôbec neexistujú. Dôsledkom tohto je, že nedostatočné financovanie podporných opatrení v kombinácii s inštitucionálnou diskrimináciou vedie k tomu, že odoberanie rómskych detí je často krát pre orgány prvou, a nie poslednou možnosťou. Napriek

deklarovanému nedostatku dát na základe etnicity, výskum potvrdzuje, že v ústavnej starostlivosti o deti stále končí nadmerné množstvo rómskych detí.

Manažér ERRC pre advokáciu a verejné politiky a taktiež autor publikácie Bernard Rorke uviedol:

Ak, ako to tvrdia sociálni pracovníci, etnická príslušnosť nehrá žiadnu rolu pri rozhodovaní o odobratí rómskych detí z ich rodín, ako je v Českej republike možné, kde Rómovia tvoria 2,2% z celkovej populácie, že počet rómskych detí v štátnej starostlivosti predstavuje 30 percent až 60 percent? Rómske deti sú nadmerne zastúpené v ústavnej starostlivosti vo všetkých krajinách zapojených do výskumu. Inštitucionalizácia má pre mladých ľudí zničujúce emočné a vývojové následky a považujem za úprimne otrasné, že Národné strategické rámce začleňovania Rómov túto otázku úplne zanedbali. Európska komisia by zadostučinila, keby tento do očí bijúci nedostatok napravila. “

Ďalekosiahle účinky inštitucionálnej výchovy na rómske deti boli veľmi zrejmé naprieč všetkými krajinami, s najväčším vplyvom najmä na deti, ktoré boli umiestnené v mladom veku do dojčenských ústavov. Šance na znovu zjednotenie detí s ich biologickými rodinami exponenciálne klesajú s každým rokom pobytu v inštitucionálnej starostlivosti, rovnako ako ich šance na adopciu. Jeden opatrovateľ uviedol, že v jeho kraji v Rumunsku „*adopcia rómskych detí takmer neexistuje*“. V podobnom duchu sa vyjadril aj prezident mimovládnej organizácie: „*Mal som skúsenosť, že rómske deti nie sú adoptované, a prvá otázka rodín je, či je adoptované dieťa rómskeho pôvodu. Nerómske deti sú prijímané viac, pretože sú belšie.* “

ERRC by rado poznamenalo, že napriek legislatíve ktorá zakazuje umiestňovanie detí do inštitucionálnej starostlivosti z dôvodu chudoby alebo deprivácie, zlé podmienky bývania a detská chudoba zostávajú najčastejšími dôvodmi vyňatia rómskych detí z ich biologických rodín. Extrémna deprivácia, ktorá uvrhuje rómske rodiny do zraniteľnosti, je výsledkom histórie rasizmu, ktorý pretrváva dodnes a súčasných verejných politik zanedbávania, vylúčenia a diskriminácie.

ERRC tvrdí, že inštitucionalizácia detí, s dôrazom na deti v rannom detstve, je formou násillia a neprimerané nadmerné zastúpenie rómskych detí v štátnej starostlivosti predstavuje formu inštitucionálneho násillia voči etnickej skupine. Reakcia na súčasnú situáciu rómskych detí a detí so zdravotným postihnutím v štátnej starostlivosti v súlade s ľudsko-právnym rámcom si vyžaduje okamžité a úplné odstránenie inštitucionálnej starostlivosti a rozvoj vhodných podporných nástrojov služieb podpory detí v celej Európe.

ERRC odporúča Európskej komisii, aby podnikla neodkladné kroky s cieľom:

- Revidovať [EU Roma strategic framework for equality, inclusion and participation for 2020–2030](#) tak, aby obsahoval komplexnejší prístup zameraný na deti, ktorý venuje osobitnú pozornosť právam a potrebám najzraniteľnejších rómskych detí v Európe vrátane tých, ktoré sú odňaté od ich rodín a umiestnené do štátnej starostlivosti.

- Plne zosúladiť strategický rámec s širšou politikou Európskej únie v oblasti znižovania chudoby a sociálneho vylúčenia po roku 2020 a zabezpečiť vyváženú podporu a preventívne služby pre deti a ich rodiny zo sociálne vylúčených rómskych komunít. V rámci verejnej politiky hlavného prúdu revidovať práva detí a ďalšie príslušné politiky, aby sa zabezpečilo, že rómske rodiny a deti budú zahrnuté ako cieľové skupiny, ktoré potrebujú osobitnú ochranu.
- Vydať osobitné Oznámenie venované právam dieťaťa v rámci pôsobnosti *Európskeho rómskeho strategického rámca 2030*, v ktorom naliehavo žiada vlády jednotlivých štátov, aby zabezpečili, že revidované národné stratégie začleňovania prijímú holistický prístup založený na právach, pokiaľ ide o rómske deti a mládež
- Vyčleniť financovanie pre miestne samosprávy a mimovládne organizácie na poskytovanie preventívnych služieb v rómskych komunitách s cieľom umožniť rómskym deťom zostať alebo sa vrátiť k svojim rodinám; a tiež povzbudiť miestne a regionálne orgány, aby považovali ochranu detí za problém v politikách začleňovania Rómov a mali ich na zreteli pri prerozdeľovaní zdrojov.

Celú publikáciu vrátane všetkých odporúčaní pre národné vlády si môžete pozrieť [tu](#).

Táto tlačová správa je k dispozícii aj v bulharčine, slovenčine a rumunčine.

Ak potrebujete ďalšie informácie alebo si chcete dohodnúť na rozhovor, kontaktujte:

Marek Baláž
Kordinátor ľudsko-právneho monitoringu
Európske centrum pre práva Rómov
marek.balaz@errc.org

Jonathan Lee
Manažér advokácie a komunikácie
Európske centrum pre práva Rómov
jonathan.lee@errc.org